

А.О.Бояр, асистент кафедри країнознавства і міжнародних відносин, Волинський державний університет імені Лесі Українки

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

В умовах переходу нашої держави на засади сталого розвитку особливої уваги заслуговують регіонально-галузеві проблеми трансформації та комплексно-пропорційного розвитку господарства. Однією з таких проблем є необхідність активізації еколого-економічних перетворень в аграрному секторі з урахуванням специфіки регіонального сільськогосподарського природокористування.

Загалом слід відзначити, що особливості екологізації аграрного виробництва зумовлені рядом причин. По-перше, тим, що діяльність сільськогосподарських підприємств нерозривно пов'язана з життям базового населеного пункту і у вирішальній мірі впливає на формування його соціальної і виробничої інфраструктури. По-друге – виробництво сільськогосподарської продукції, на відміну від промислової, являє собою процес прямого природокористування, без проміжних ланок. Відповідно негативні явища проявляються тут більш рельєфно. По-третє, приватизація землі й основних фондів вимагає розробки необхідних нормативно-правових актів і економічно-планової документації спрямованих на дотримання екологічних нормативів. По-четверте, повинен враховуватись динамічний і сезонний характер аграрного виробництва.

У Волинській області частка сільськогосподарських угідь, а серед них і ріллі, становить відповідно 53,0 та 34,2% території. Аграрне виробництво є найбільшою за обсягами виробленої продукції (34% валової доданої вартості області у 1999р.) та за вартістю виробничих фондів галуззю.

Основними формами шкідливого впливу на довкілля є: неврегульоване і непропорційне внесення в ґрунт мінеральних добрив, пестицидів та інших агротехнічних засобів, використання важкої, аварійнонебезпечної техніки, руйнівна рекультивація ґрунтів, науково необґрунтоване ведення меліоративного (зрошувального і осушувального) землеробства, надмірний випас худоби і шкідливі для навколишнього середовища умови та правила її утримання й інші господарські дії.

Першочерговими проблемами для вирішення у сільському господарстві Волинської області є: перехід на систему біологічного (екологічного, органічного) землеробства; підвищення до оптимального з одночасним якісним регламентуванням внесення мінеральних та органічних добрив, пестицидів, дотримання необхідних територіальних, кількісних і якісних пропорцій при цьому; реалізація системи ґрунтозахисних, протиерозійних заходів; еколандшафтне проектування і планування сільськогосподарської діяльності та землевикористання на усіх ієрархічних рівнях; оптимальна екосумісна система агротехнічних заходів обробітку ґрунтів при індивідуальному господарському підході; врахування фактору радіоактивності при веденні сільськогосподарського виробництва в окремих районах області; забезпечення екологічної безпеки окремих сільськогосподарських об'єктів та ін. Першочергового вирішення ці питання вимагають у районах високої інтенсивності сільськогосподарського природокористування (південні лісостепові райони Волинської області – Луцький, Горохівський, Іваничівський, Локачинський, Володимир-Волинський, Ківерцівський).

Найважливішим завданням у сільському господарстві в контексті сталого розвитку Волинської області повинні стати припинення процесів дегуміфікації ґрунтів, підвищення природної продуктивності і стійкості агроландшафтів.